

הערכת נושא אישי 12 – תשע"ט - 2019

דרכי הערכה - הנחיות למורה

כתיבת עבודה בנושא אישי משלבת הערכה לאורך התהליך, הערכה מעצבת. (מומלץ לקרוא את החומרים הנלווים בחוברת לצורך העמקה) לדרך ההערכה תפקיד חשוב ביצירת הקשר בין המורה לתלמיד. הערכה מעצבת מזמנת דיאלוג מצמיח, שותפות פעילה, הערכה רב ממדית ושקיפות לגבי הנקודות לשימור או לשיפור.

בעבודה עם נוער בסיכון אנו רוצים לייצר את כל האיכויות האלו במהלך העבודה. בדרך זו נצליח לעורר בנער אמון במבוגרים ובמסגרות, נצליח לחזק את בטחונו העצמי ואת תחושת המסוגלות שלו ונקנה לו הרגלי תקשורת והרגלי עבודה מועילים להשתלב בחברה.

הערכה מעצבת המתקיימת לאורך תהליך עבודה משותף מאפשרת להעריך איכויות שונות וכישורים שונים. דבר זה מחזק כל לומד באופן אישי ומאפשר הערכה לקבוצה העובדת ביחד ללא השוואה בין הלומדים, אלא בדרך של חיזוק וטיפול ייחודי לכל אחד.

לאורך תהליך כתיבת העבודה תתבצע הערכה בכמה רבדים.

- ✓ ביצוע מול יעדים ברבד התוכני – הבנה, בחירת מקורות מידע ויצירת תוכן ענייני וממוקד
- ✓ ביצוע מול יעדים ברמת הצורה – עיצוב, יצירתיות, שמירה על כללים (מבנה העבודה, רשימה ביבליוגרפית, שימוש באמצעי המחשה מגוונים, מספר מקורות המידע, מספר המושגים)
- ✓ ביצוע מול יעדים ברובד הרגשי ערכי תפקודי – שיתוף הפעולה, התמדה, עקביות, גילוי ענין.

איך תתבצע ההערכה המעצבת?

חלק ראשון: הערכה מעצבת של תהליך כתיבת העבודה והכנת התוצר - מתבצע על ידי המורה והלומד

בסיום כל שלב בתהליך כתיבת העבודה עליכם לבצע עצירה להערכה.

בחוברת המלווה את התוכנית תמצאו מחוון מפורט בסוף כל פרק (בהמשך של מסמך זה תמצאו טבלה מרכזת של המחוונים)

שלב ראשון: מחוון

בסוף כל צעד יבדקו התלמיד והמורה את הביצוע של התלמיד מול היעדים בעזרת מחוון.

המחוון הינו רב ממדי, כלומר, מתייחס לכמה קריטריונים מהרבדים השונים, הנגזרים מהפעילות והמשימות של השלב בתהליך.

עליכם לבחון את ביצועו של התלמיד בהתאם לרמות הביצוע השונות.

חשוב מאוד בשלב הזה להעריך כל לומד ביחס לנקודת המוצא שלו ולא בהשוואה לתלמידים אחרים.

המורה והתלמיד יעריכו את פעולתו של התלמיד וישוחחו על כך. המורה לאחר השיחה יכתוב את ה"ציון" היחסי של חלק זה בטבלה מסכמת.

שלב שני: משוב

לאחר בחינת המצב מול המחונן, ימלא משוב ובו נקודות חוזק לשימור ונקודות לחיזוק ולשיפור ויערך תיקון והתאמות בהתאם. מצב זה מאפשר לכל לומד ללמוד מטעויות ולשפר את הביצוע ואת היכולות שלו. בתום התיקון יש לחזור אל המחונן ולשפר את ההערכה והציון בהתאם. חשוב לשמור את המחווניים והמשובים ולצרפם כנספחים לעבודה הכתובה. משובים אלו מהווים תיעוד לתהליך עבור הלומד ועבור המורה.

שלב שלישי: רפלקציה

בנוסף, בסוף תהליך ההערכה והמשוב יענה התלמיד על שאלות רפלקציה המופיעות בסוף כל צעד בתהליך.

- ✓ איך אני מרגיש בסיום השלב
- ✓ מה היה לי קל / קשה
- ✓ משהו חדש שלמדתי (תוכן / על עצמי / כלי לימודי)

חשוב לשמור את הרפלקציות כחלק מתיעוד התהליך עבור הלומד ועבור המורה.

במידה והתלמיד מתקשה לענות על הרפלקציה לבד יכול המורה לשקף דברים שראה, נקודות חוזק, התמודדות. בדרך זו הלומד ילמד כיצד לעשות רפלקציה אישית.

- **הערכה פנימית** מבוצעת על ידי המורה המלמד ומעניקה ציון של עד 60 נקודות ללומד.
- **הערכה חיצונית** מתבצעת על ידי מורה מעריך חיצוני מיחידה אחרת שהוכשר להערכה. מעניקה ציון של עד 40 נקודות ללומד.

בסיום תהליך הלמידה על התלמיד להגיש:

1- **עבודה כתובה** - שתכלול מינימום 10 עמודים, מקסימום 30 עמודים

עבודה כתובה (וורד אם אין בררה אז בכתב יד - העדיפות כמובן היא לעבודה כתובה במחשב לצורך העברתה להערכה חיצונית, ושמירתה להמשך)

עיצוב העבודה בוורד

כותרות – רצוי שיהיו בצבע אחיד ובגופן גדול מתוכן הפרק

טקסטים בגופן דויד / מרים / אריאל בגודל 12/14 בצבע שחור

מרווח בין שורות 1.5

2- **מצגת פאוור פוינט** - מצגת קצרה להצגת שלבי העבודה, היא תשמש את התלמיד בהצגת תהליך העבודה בפרזנטציה וההערכה החיצונית.

המצגת אינה מהווה את התוצר של התהליך.

3- **תוצר** - עליכם להכין תוצר שיציג את המידע שהכי חשוב לכם להציג.

אתם יכולים להכין תוצר דיגיטלי כמו: כרזה דיגיטלית, משחק טריוויה במצגת או ב Kahoot, כרטיסיות מידע, Roojoom, לוח מודעות כמו Linoit,

סרט, קליפ או כל רעיון אחר שיש לכם. אתם יכולים לבחור להכין גם משהו חומרי, מוחשי כמו: דגם, פוסטר, קולאז', ציור, פסל, תערוכה ועוד. עוד

אפשרות היא להכין משהו חוויתי כמו: משחק, מסלול סיור, שיר, פעילות סביבתית וכדומה.

תוצר יכול להיות אובייקט דו-מימדי (כרזה, מפה) או תלת-מימדי (דגם, סרטון) תוצר מבוסס כתיבה (נייר עמדה, גיליון עיתון), אירוע (דיבייט, סיור),

מיזם (כרזות / תצלומים, עריכת קמפיין) משחק ועוד. תוצר אמנותי: ציור, מוזיקה וכו'...

כל תוצר יתאים ובתנאי שהוא יראה / ידגים / ימחיש את הנושא העיקרי של העבודה והדברים החשובים שלמדתם.

רצוי במידת האפשר שהתוצר יוצג בסביבת הלימוד, שהלומד יציג אותו לפני חבריו, שיערוך להם משחק או יראה סרטון או פוסטר.... כמו השפים שבסוף

הבישול מגישים את המנה שהכינו לאחר שהשקיעו בה בתוכן ובעיצוב – כך יוכל הלומד להגיש את העבודה שלו ולהתגאות בה, על כל מרכיביה.

חלק שני: הערכה מעצבת של העבודה הכתובה והתוצר - תתבצע על ידי מעריך חיצוני

לקראת הצגת העבודה הכתובה והתוצר על המורה להכין את הלומד. בצעד ה- 8 בחוברת תמצאו את המידע הדרוש.

על המורה לעזור ללומד ולכוון אותו לבנות פרזנטציה להצגת המידע העיקרי שמופיע בעבודה הכתובה.

ברמת התוכן - ראשי פרקים, דגשים מתוך הפרקים, אמצעי המחשה מתאימים כמו תמונות, סרטונים, גרפים, מפות וכדומה

ברמת ההופעה - על המורה להדריך את הלומד כיצד לעמוד מול קהל (הופעה נאה, לבוש, עמידה, תנועות ידיים, שפת גוף, טון דיבור)

ברמת התהליך – על המורה לסייע לתלמיד להציג את התהליך שעבר (בעזרת כל המחוונים, המשובים והרפלקציות שנאספו לאורך התהליך)

כדאי לחשוף את התלמיד למחווון ההערכה של המעריך החיצוני כדי שידע מהם הקריטריונים עליהם הוא עומד להיות מוערך .

חשוב לזכור – כל תלמיד מוערך בהתאם לנקודת המוצא שלו ולדרך שהוא עשה. (לא בהשוואה ללומדים אחרים)

בזמן הצגת העבודה על התלמיד :

- להציג את עצמו
- להציג את הנושא המרכזי
- להכיר ולהציג לפחות שלושה מושגים עיקריים
- להציג תובנות / מסקנות
- סיכום
- מה היה משמעותי עבורו
- מה למד על עצמו מהתהליך
- הצגת התוצר שיצר

המשימה	ניקוד	קריטריונים להערכה	הגעת ליעד	אמצע הדרך	תחילת הדרך
עבודה מלווה תהליך	40				
בחירת נושא הכרות ראשונית	5	✓ שיתוף פעולה	✓ נלהב ✓ מגלה ענין	✓ מבצע – יוצא ידי חובתו ✓ עושה חלקית	✓ אדיש – חסר ענין ✓ מתקשה
שאלת שאלות	6	✓ ניסוח שאלות מרובות ✓ ניסוח שאלה פורייה ✓ השאלה ממוקדת ובהירה	✓ הצליח לנסח שאלות מרובות ✓ הצליח לנסח שאלה פורייה ✓ השאלה ממוקדת ובהירה	✓ ניסח מעט שאלות ✓ ניסח שאלה פורייה ✓ השאלה זקוקה למיקוד	✓ ניסח שתי שאלות או פחות ✓ לא ניסח שאלה פורייה ✓ ניסח שאלה סגורה / מפוזרת
חיפוש מקורות מידע	5	✓ בחירת מילות חיפוש יעילות ✓ מציאת 5 מקורות מידע מקורות מידע מגוונים (אינטרנט, כתבי עת, סרטים, מצגות, מקומות, אנשים, סימולציות) ✓ מקורות מידע עדכניים וקשורים לנושא ✓ שמירה זכויות יוצרים ✓ רישום ביבליוגרפי לפי הכללים	✓ בחר מילות חיפוש מתאימות / קשורות ✓ מציאת 5 מקורות מידע ✓ מגוון מקורות המידע רב. ✓ מקורות מידע עדכניים וקשורים לנושא ✓ מקפיד על שמירת זכויות יוצרים ✓ רישום ביבליוגרפי לפי הכללים	✓ בחר מילים קשורות חלקית ✓ מצא 3-4 מקורות מידע ✓ מגוון מקורות המידע בינוני ✓ חלק ממקורות המידע אינו עדכני / אינו קשור לנושא ישירות ✓ הקפדה חלקית על רישום זכויות יוצרים ✓ רישום ביבליוגרפי תקין חלקית	✓ בחר מילים שאינן קשורות / הקשר רחוק ✓ מצא לפחות 3 מקורות מידע ✓ מגוון מקורות המידע דל ✓ מקורות המידע אינם עדכניים / קשורים לנושא ✓ אין הקפדה על רישום זכויות יוצרים ✓ רישום ביבליוגרפי אינו תקין
טיפול במידע – קריאה וסיכום	8	✓ קריאה יעילה ✓ סיכום העיקר מהטקסטים ✓ זיהוי דרך הארגון של הטקסט ✓ מציאת 3-5 מושגים מרכזיים ✓ סיכום חזותי של החומר	✓ קרא לפי כללי הקריאה היעילה ✓ סיכם נקודות עיקריות ✓ זיהה את דרך ארגון הטקסט ✓ מצא 2-4 מושגים מרכזיים ✓ ערך סיכום חזותי ממוקד וברור של החומר	✓ קרא באופן יעיל חלקית ✓ סיכום גם דברים משניים / תפלים ✓ סיכום לא ממוקד מספיק ✓ זיהה באופן חלקי את דרך ארגון הטקסט ✓ מצא 2 מושגים מרכזיים ✓ ערך סיכום חזותי לא ממוקד וברור	✓ קרא קריאה לא יעילה ✓ סיכם דברים תפלים / לא קשורים ✓ סיכום לא ממוקד ותמציתי ✓ לא זיהה את דרך ארגון הטקסט ✓ מצא לפחות 3 מושגים מרכזיים ✓ לא ערך סיכום חזותי של החומר

המשימה	המשקל היחסי	קריטריונים להערכה	הגעת ליעד	אמצע הדרך	תחילת הדרך
שלב מיזוג המידע וכתובה תוכן העבודה	8	✓ מיזוג מידע משני מקורות או יותר ✓ הצגת מסקנה הקשורה לשאלה הפורייה ✓ כתיבת טקסט בעל הקשר הגיוני, לכיד ושימוש במילות קישור מתאימות ✓ כתיבת טקסט בעל מבנה ארגוני ✓ כתיבת טקסט ממוקד ובהיר ✓ ייחוס למקורות המידע ✓ כתיבת טקסט לפי כללי הכתיבה: פתיחה, גוף וסיכום ✓ שימוש ב 2-4 במושגים מהתחום הנבחר	✓ תוכן העבודה ממוזג מידע משני מקורות או יותר ✓ מוצגת מסקנה הקשורה לשאלה הפורייה ✓ הטקסט בעל הקשר הגיוני, לכיד, נעשה שימוש במילות קישור מתאימות ✓ לטקסט יש מבנה ארגוני ✓ הטקסט ממוקד ובהיר ✓ יש ייחוס למקורות המידע ✓ לטקסט פתיחה, גוף וסיכום ✓ יש שימוש ב 2-4 מושגים מהתחום הנבחר	✓ תוכן העבודה ממוזג מידע משני מקורות ✓ מוצגת מסקנה הקשורה באופן חלקי לשאלה הפורייה ✓ הטקסט לוקה חלקית בהקשר הגיוני, לכידות, שימוש במילות קישור מתאימות ✓ לטקסט יש מבנה ארגוני חלקי ✓ הטקסט ממוקד ובהיר באופן חלקי ✓ יש ייחוס חלקי למקורות המידע ✓ מבנה הטקסט אינו שלם פתיחה, גוף וסיכום ✓ יש לפחות 2 מושגים מהתחום הנבחר	✓ תוכן העבודה אינו ממוזג מידע משני מקורות ✓ מוצגת מסקנה שאינה קשורה לשאלה הפורייה ✓ הטקסט חסר בהקשר הגיוני, לכידות, שימוש במילות קישור מתאימות ✓ לטקסט אין מבנה ארגוני ✓ הטקסט אינו ממוקד ובהיר ✓ אין ייחוס למקורות המידע ✓ מבנה הטקסט אינו שלם פתיחה, גוף וסיכום ✓ יש פחות מ 2 מושגים מהתחום הנבחר
*ארגון העבודה ועיצובה	8	✓ ארגון התלקיט לפי השלד - שער, תוכן עניינים, הקדמה אישית, מבוא, גוף העבודה, סיכום, מקורות מידע, נספחים ✓ שילוב אמצעי המחשה מגוונים (תמונות, גרפים, מפות, סרטונים, תרשים זרימה) ✓ שילוב אמצעי המחשה לפי הקשר ✓ עיצוב לפי כללים (גודל גופן, מרווח בין שורות) ✓ היקף העבודה עד 10 עמודים	✓ התלקיט מאורגן לפי השלד ✓ כל הפריטים מופיעים - שער, תוכן עניינים, הקדמה אישית, מבוא, גוף העבודה, סיכום, מקורות מידע, נספחים ✓ יש אמצעי המחשה מגוונים 2-4 (תמונות, גרפים, מפות, סרטונים, תרשים זרימה) ✓ אמצעי המחשה מופיעים לפי הקשר בטקסט ✓ יש הקפדה על גודל גופן, מרווח בין שורות ✓ היקף העבודה 10 עמודים	✓ התלקיט מאורגן לפי השלד ✓ חלק מהפריטים מופיעים - שער, תוכן עניינים, הקדמה אישית, מבוא, גוף העבודה, סיכום, מקורות מידע, נספחים ✓ יש לפחות 2 סוגים של אמצעי המחשה (תמונות, גרפים, מפות, סרטונים, תרשים זרימה) ✓ אמצעי המחשה מופיעים לפי ההקשר בטקסט באופן חלקי ✓ יש הקפדה חלקית על גודל גופן, מרווח בין שורות ✓ היקף העבודה בין 6-8 עמודים	✓ התלקיט אינו מאורגן לפי השלד ✓ חסרים פריטים רבים - שער, תוכן עניינים, הקדמה אישית, מבוא, גוף העבודה, סיכום, מקורות מידע, נספחים ✓ יש פחות מ 2 סוגים של אמצעי המחשה (תמונות, גרפים, מפות, סרטונים, תרשים זרימה) ✓ אמצעי המחשה אינם מופיעים לפי ההקשר בטקסט ✓ אין הקפדה על גודל גופן, מרווח בין שורות ✓ היקף העבודה פחות מ 5 עמודים

המשימה	ניקוד	קריטריונים להערכה	הגעת ליעד	אמצע הדרך	תחילת הדרך
הכנת תוצר	15				
הכנת התוצר	15	✓ עצמאות ✓ התמודדות עם כלים טכנולוגיים ✓ מעורבות בהכנה	✓ עבד באופן עצמאי (יזם את הרעיון וביצע) ✓ הצליח ללמוד ולהשתמש בכלי טכנולוגי ✓ מעורב מאוד	✓ נזקק לעזרה ✓ הבין חלקית את הפעלת הכלי הטכנולוגי והשימוש בו ✓ מעורב חלקית	✓ נזקק לעזרה רבה / לא עצמאי ✓ לא הצליח לעבוד עם הכלי לבד ✓ לא מעורב / חוסר עניין

מחווון להערכת מקצוע נושא אישי 12 – למנחה פדגוגי/ מורה מעריך חיצוני המגיע ליחידה – תוכנית היל"ה 2019

- **הערכה פנימית** מבוצעת על ידי המורה המלמד ומעניקה ציון של עד 60 נקודות ללומד .
- **הערכה חיצונית** מתבצעת על ידי מורה מעריך חיצוני מיחידה אחרת שהוכשר להערכה. מעניקה ציון של עד 40 נקודות ללומד.

מרכיבי ההערכה	פירוט	ניקוד	משך זמן המוערך למרכיב ההערכה ביחידה
עבודה	נשלחת למורה המעריך שבוע עד שלושה ימים לפני ביקורו ביחידה.	12 נקודות	
פרזנטציה	הנערכת בנוכחות המורה המלמד, רצוי גם בנוכחות מנהל/ת ההשכלה.	10 נקודות	כ- 15-20 דקות
שיחה עם הלומד	יכולה להיות בנוכחות המורה ומנהל ההשכלה (בהסכמת הלומד)	18 נקודות	כ- 20-30 דקות

בנוסף מתקיימת שיחה קצרה עם המורה המלמד. (לפני ו/או אחרי השיחה עם התלמיד) (כ-15-20 דקות)
 הציון יינתן עד שבוע לאחר ההערכה ביחידה. (לא ניתן ציון במקום)

הערכת העבודה הכתובה – העבודה תשלח למעריך החיצוני שבוע עד שלושה ימים לפני הגעתו להערכה ביחידה.

קריטריונים וחלקי העבודה להערכה	ניקוד כולל לעבודה 12 נקודות
שער ותוכן עניינים	1
הקדמה אישית	2
מבוא	1
גוף העבודה	2
סיכום	2
מקורות מידע - ביבליוגרפיה	1
תוצר	2

מחווון להערכת הפרזנטציה – על ידי מנחה פדגוגי /מורה מעריך חיצוני

פרזנטציה - הצגת העבודה והתוצר	עד 10 נקודות הניתנות על ידי המעריך החיצוני	פירוט
הצגת העבודה תוכן	4 נקודות	✓ מעורבות הלומד בנושא ובתהליך ✓ מידת הבקיאות בתוכן ✓ דרך הצגת הנושא (מיקוד ובהירות) ✓ שימוש במושגים עיקריים ✓ הסקת מסקנות וגיבוש תובנות
הצגת תוצר	4 נקודות	✓ הצגת הרעיון המרכזי בבהירות ובאופן ממוקד ✓ אסתטיקה.
פרזנטציה הצגה מול הקהל	2 נקודות	✓ הצגה מאורגנת ומובנית

שיחה אישית בין התלמיד לבין המורה המעריך החיצוני – 18 נקודות

סוגי שאלות: שאלות "לשבירת קרח" שאלות על העבודה, על התהליך, על התוצר, שאלות רפלקטיביות.

דוגמה לשאלות	סוגי שאלות
כמה זמן אתה ביחידה? כמה זמן אתה לומד בהיל"ה? איך אתה מרגיש? מתוח/לחוצ? אתה יכול להירגע. מטרת המפגש שלנו הוא לשוחח על העבודה שלך ולשמוע על התהליך שעברת תוך כדי כתיבת העבודה.	שאלות "לשבירת קרח"
קראתי את העבודה שלך ואני רוצה לציין 2-3 דברים שאהבתי/שלמדתי/שהיו מעניינים/שנהניתי מהם. ספר מדוע בחרת בנושא זה? / איך חשבת והגעת לנושא זה? הסבר מה בעצם חקרת? מה הדבר החשוב ביותר בעבודה לדעתך? מה היא השאלה המרכזית/העיקרית בעבודה?	שאלות על העבודה

אילו דברים חדשים שלא ידעת למדת במהלך העבודה? אילו מושגים חדשים למדת? ספר על תהליך העבודה? איך זה התנהל? אילו כלים רכשת במהלך העבודה? אילו מיומנויות למדת ורכשת תוך כדי התהליך על העבודה?	שאלות על התהליך שהתלמיד עבר
מאיפה הגיע הרעיון לתוצר? מדוע בחרת בתוצר זה ? איך התוצר מתקשר לעבודה? מי סייע לך בהכנת ויצירת התוצר? אילו יכולות נדרשו ממך להכנת התוצר? האם היה משהו שהיית צריך ללמוד כדי להכין את התוצר? האם לדעתך מי שרואה את התוצר או מתנסה בו ילמד משהו חדש על הנושא של העבודה?	שאלות על התוצר

איזו חוויה עברת? מה אהבת בתהליך כתיבת העבודה? ממה נהנית הכי הרבה? איך הרגשת בתחילת העבודה? באמצע ובסוף העבודה? אילו קשיים היו במהלך העבודה? איך התמודדת איתם? אילו מיומנויות למדת? האם תמליץ לחברים שלך לעשות עבודה? למה? איך תשכנע אותם?	שאלות רפלקטיביות
--	--------------------------------

